

UREDNIŠKA STRAN "ENAKOPRAVNOSTI"

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING AND PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE — HENDERSON 5311-12

Issued Every Day Except Sundays and Holidays

SUBSCRIPTION RATES (CENE NAROCNIN)

By Carrier in Cleveland and by Mail Out of Town:

(Po raznjašalcu v Clevelandu in po pošti izven mesta):	16.50
For One Year — (Za celo leto)	3.50
For Half Year — (Za pol leta)	2.00

By Mail in Cleveland, Canada and Mexico:

(Po pošti v Clevelandu, Kanadi in Mehiki):	17.50
For One Year — (Za celo leto)	4.00
For Half Year — (Za pol leta)	2.20

For Europe, South America and Other Foreign Countries:

(Za Evropo, Južno Ameriko in druge inozemskne države):	55.00
For One Year — (Za celo leto)	11.00
For Half Year — (Za pol leta)	5.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland,
Ohio, under the Act of Congress of March 3rd, 1879.

104

PODPREDSEDK H. A. WALLACE

Mesto podpredsednika Združenih držav je malo čudno. Tisti, ki ga zavzema, je izbran od naroda in ima samo eno dolžnost: predsedavati v senatu. Njegova edina pravica je dati odločilni glas v senatu v slučaju enakosti glasov; in še ta njegova odločitev je lahko samo pozitivna.

Spošno se veruje, da ima vsak podpredsednik up in željo postati predsednik Združenih držav in da se tako tudi mnogokrat zgodi. V resnici pa je od 33 mož, ki so bili na tem mestu, bilo samo devet ki so prišli do Bele hiše, in od teh jih je šest prišlo, ker so predsedniki ne pričakovanano umrli.

Malo je podpredsednikov, ki so zapustili dolg spomin radi stvari, ki so jih naredili, dokler so zavzemali to mesto. Pokojni Thomas R. Marshall iz Hardingovega časa je v spominu samo potem, ker je bil zelo duhovit, in kot človek, ki je rekel da kar ta dežela rabi, je dobra ciga za pet centov. Charles G. Dawes, tvorec komplikiranega Dawes plana, je najbolj v spominu radi tega, ker je kadil čudno oblikovano pipo. Charles Curtis so manj pozvali radi mesta, katerega je zavzemal kot pa radi njegove sestre gospe Dolly Gann, ki je hotela voditi v Washingtonski družbi in zato, ker je bil indijanskega porekla in ker je znal govoriti jezik svojih prednikov.

Zato pa je sedanji podpredsednik Henry A. Wallace izjemna več pogledih. Njegovo življenje ni bilo samo polno uradnega delovanja, ki ga je držalo stalno pred javnostjo, temveč ga velik del javnosti danes smatra kot enega glavnih vodij politike New Deal, ki jo je razvil predsednik.

Četudi je čudno, pa je vendar reš, da ima važnost Wallace v vladu malo opraviti z majhno močjo, katero mu daje njegovo mesto podpredsednika. Še noben podpredsednik pred njim ni imel prilike kot Wallace, pojavit se v svojstvu posebnega odposlanca pred uradnimi osebami in javnostjo drugih dežel, kot na primer v Mehiki in Južni Ameriki. Njegove izjave in govorji v Južni Ameriki so imeli uradno važnost, kar ga je v nekih pogledih napravilo v ostalih ameriških republikah bolj poznane kot katero koli drugo ameriško uradno osebo. Njegova potovanja po Latinski Ameriki so tudi zelo važne radi vstvarjanja tesnejših zvez v med-ameriški solidarnosti.

Kot šef bivšega vojno-ekonomskega urada, enega najvažnejših in najbolj bistvenih državnih uradov za nadaljevanje vojne, je bil Wallace zmeraj pred očmi ameriške javnosti, dokler mu ni predsednik Roosevelt vsled njegovega spora z Jesse Jonesom, šefom finančne korporacije za obnovu, v pogledu načina kupovanja vojnih materialov, odvzel njegove moči, urad reformiral, mu dal drugo ime ter postavil drugega šefa.

Politični nasprotniki Wallacea—katerih je mnogo—so bili zelo zadovoljni z ukrepom predsednika in so takoj začeli preročevati, da bo podpredsednik in vse, kar on predstavlja, kmalu pozabljen. Toda veselje v laboru njegovih nasprotnikov se še ni poleglo, ko je Wallace zopet nastopil s svojim prvim govorom iz cele serije, ki jih drži okrog po deželi in ki so bolj močni in bolj brezkomisni kot oni, ki jih je držal prej v prid New Dealu. Zvezda Wallacea se je zopet začela dvigati, posebno v dežavskih vrstah in med liberalnimi elementi. Njegovim prijateljem ti zadnji govorji mnogo pomenijo, ker je očividno, da jih je predsednik Roosevelt odobril.

Ugibanje o politični bodočnosti Wallacea je zelo živahnno; pride po vrsti takoj za ugibanjem o Rooseveltu in o njegovi mogoči četrti izvolitvi. Govori se, da postaja zmeraj bolj važen na domaći fronti kot administrator za hrano—poprej je bil tajnik za poljedelstvo in se je zmorej resno bavil s poljedeljstvom in njegovimi problemi—ali pa za kako drugo isto tako važno mesto. Drugi zopet govorijo, da je politično mrtev, in sicer nič manj v tej

vladi, kakor kot demokratski kandidat, ki naj nasledi samega sebe.

Ampak Wallace kot oseba in kot podpredsednik se ne sme mesati. Wallace bi se kot zastopnik navadnega ljudstva in zagovornik najbolj širokih socialnih pridobitev za ves narod brez dvoma sam povspel na površje kot velik socialni mislec celo brez prestiža njegovega sedanjega mesta. Kot podpredsednik mu je njegovo mesto uradni prestiž, toda malo več kot to. Kot administrativno mesto ima podpredsedništvo še vedno zelo omejeno moč; to je mesto, ki ga je kot zadnjo misel ustvarila ustavodajna konvencija pred več kot 150 letih in za katero misli neki novejši poznavalec konstitucije, da ga bi bilo treba odpraviti.

Pred kratkim je neki poznan pisek trdil, da so se podpredsedniki po večini počutili nesrečne na svojem mestu. John Nance Garner tega niti ni skrival. Rekel je, da "edina moč, ki jo imam je ona, katero lahko držim s pomočjo svojih prijateljev." Pokojni senator Beveridge iz Indiane je rekel, da je glavno delo podpredsednika biti "peto kolo v naši vladi." Woodrow Wilson je smatral, da je glavno delo podpredsednika, poleg predsedavanja v senatu, to da čaka na smrt predsednika. John Adams, ki je bil prvi podpredsednik, in mogoče najbolj aktiven od vseh pred Henry Wallacom, je gledal s največjim cinizmom na svoje dolžnosti. Smatral je, da je to mesto "najbolj nevažno od vseh, kar si jih je človek izmisli."

Toda naj bo važnost tega urada v vladu kakoršnoli, in naj ga Wallace ima ali ne, Wallace bo vedno Wallace, trdijo washingtonski politični opozovalci, in mesto podpredsednika bo, kar je zmeraj bilo, dokler ne pride na to mesto zopet človek Wallacove veličine.

NEWYORŠKA PISMA

Piše Frank Kerže

KAJ RESUJEMO?

Minila so štiri leta druge sve-kakor bi rekeli: eksplozija fašistovne vojne. Koliko milijonov ljudi je padlo, koliko je poškodovanih, pregnanih—kdo bi mogel odgovoriti na to? A to ni vse. Ta vojna je posegla prav v zadnjo gorsko vasio v pustila hrazde v človeških dušah, da se ne bodo nikdar več zacelite.

Prvič v štirih letih kaže na to, da se bo tudi ta vojna končala, kakor vse drugo na svetu. Končala—da, ali bo pa tudi odpravila vzroke bodočih vojn? Ali bo rešila človeške probleme tako, da bomo živel drug poleg drugega na svetu brez klanja in preganjanja?

Začeli smo to vojno z velikim vpitjem proti Hitlerju in Mussoliniju. Ta dva preč—pa bo vse dobro. No—eden je že v kletki—upam, da bo tudi drugi tam, predno bo padalo letošnje listje raz vej. To se pravi: zvezniki bomo vojno dobili, izgubili bo Nemčija, Italija in Japonska. Ž njimi seveda nekaj neznačnih satelitov, ki itak ne stejejo.

In ko bomo vojno dobili in proglašili svetovni mir—kaj potem?

Na to vprašanje odgovarja dan na dan na stotine in tisoče ljudi. Vsak človek ima svoje misli, vsi skupaj pa ničesar konkretnega, zdravega, takega, da bi več razumel in spoznal ter reklo: to pa to.

Če spravimo Hitlerja iz poti in Mussolinija in nekaj njihovih pristašev ter podrepnikov—kaj smo dosegli s tem? Ali smo rešili kako vprašanje ali zgradili kak temelj za skupno človeško bodočnost?

Jaz ne vem in če ne veš ti, potem sva oba enaka. In še več: tudi drugi ne vedo. Kadar govorji Churchill, pove sicer precej, ampak daleč, daleč ne dovolj. Kadar govorji Roosevelt, govorji sicer dobro, ni pa rečen s tem, da reši en sam svetovni problem. In potem govore ostali—eden bolj previdno kot drugi, kakor da se ves svet boji resnice.

Res, pospravili bomo s Hitlerjem in Mussolinijem—a kaj sta ta dva? Nič drugega, kakor orodje fašizma. Ona sta bila

rebiti tako zagrzeni v to, kar imenuje moje ali naše, da spada med fašiste prve vrste, pa če hoče ali noče.

Vsaka prenapetost, katere namen je okoristiti sebe in svoje je fašizem.

Ce to vemo, prijatelj moj, našte vprašanje: kako se bomo borili proti njemu? Ali s tem, kar imenujemo demokracijo?

Poslušajva, kaj piše Pitkin o demokraciji sami: "najbolj spretni in priljubljeni govorniki prihajajo z belo lažjo demokracije in pridejo do zaključkov, ki so brez vrednosti ... Dokler imamo med nami kakršti štiri milijone ali več lopovov, manj vrednih ljudi, ki so pripravljeni, da napravijo za denar vse ..." In imamo nadalje kakih štirideset milijonov ljudi, ki so tepi in ignorantje ali pa jim je vse jedno ... Imamo nadalje sedemdeset milijonov takih, ki niso zmožni preživljati sebe in svoje ... potem vemo, kakšen problem imamo na rokah ..."

Dr. Alexis Carrel je izdal knjigo: "Man the Unknown". V nji piše o človeštvu: "Največ ljudi v proletarskem razredu je zato tam, ker imajo slabe organe in slabo pamet ... Danes bi ne smeli slabotnega imeti med sabo. Socijalni razredi se morajo vjemati z biologiskimi ...

Vsek posamezni človek se mora dvigniti ali pasti s svojimi lastnimi močmi. Tisti, ki imajo najbolj sposobno telo in najboljši um, imajo pravico do vsega in tem bi se moralno pomagati. Moderni narodi bodo pomagali sebi samo na ta način, da razvijejo in pomagajo močnim, ne pa, da varujejo slabšice."

Zakaj vam navajam iz teh del? Zato, ker pomagajo odgovarjati na vprašanje: kako ohraniti človeštvo tako, da bo živilo v miru in napredoval? Mi smo imeli pred četrto stoletjem prvo svetovno vojno—danes imamo drugo. In kakor kaže, jih bo še več, če ne bomo začeli inteligenčno reševati naših problemov.

Kaj prinese vojne na svetu? Preveč ljudi. O tem ni treba nobene debate. Medtem ko vsek kmetovalec, koliko goveje živine more rediti njegova kmetija, se pri ljudeh ne vpraša prav nič. In navadno je tako: čim večja reva je pri hiši, toljiko več otrok je tam.

V prejšnjih stoletjih se bili drugi vzroki, ki so uničevali človeka. Slišali ste o velikih kožnih bolezni, lakotah in drugem.

Današnji napredek je napravil vsemu temu konec deloma z napredkom v zdravilstvu, deloma z mehaničnim progressom, kakor se postavi železnica ali ladja. Človeštvo se je v zadnjih

sto letih množilo tako, da ga imamo danes še enkrat toliko—

zemlje pa nič več ne. Kar je bilo ljudi odveč v Evropi, so se zadnjih sto let izseljevali v obe Ameriki, ki ste bile odprtne. Danes sta obe zaprti od leta 1922 oziroma 23 let. In to je eden izmed velikih vzrokov, da sta prišla Hitler in Mussolini na površje.

Lahko je govoriti tistim, ki imajo. Tem se ni treba batiti uboštva, niti bolezni, ali nevernosti, da izgube delo ali da bodo na staro leta nepreskrbljeni ... Oni hodijo lahko mirne vesti častit in molit svojega Boga, ker imajo vzrok, da so lahko nekomo hvaležni. Tudi jih nič ne skrbi na tem svetu kakor nas, druge zemlje.

Lahko je torej govoriti tem—in ti tudi govor. Drugih se dosti ne sliši, ker ne vedo kam. Zakaj človeštvo je prišlo do takega razpotja, da mora revidirati vso svojo tradicijo, življene, državo in veró. In tako radikalna bo moralna biti ta revizija, da bo vzel generacije, predno jo bodo razumeli.

Na bojnih poljanah zmagovali doma se pa samo pripravljam. Vse čaka resnice, pa si nikdo ne upa ž njo na dan. In še več: nobenih skupnih misli nismo, kako bi se rešilo to ali ono. V tem je velika nevarnost. Zakaj propadajo narodi in kaj povzroča, da izginejo raz zemsko površje? Največ to, da se ne morejo zediniti v skupni misli, kaj in kako bi. Gredo torej na pot, ne da bi vedeli, v katero smer. Na poti se izgubljajo na desno in levo, nemalo se jih vrača, mislec, da gredo še vedno naprej. Tako se narod raztepe in izgubi, tako se zaigra civilizacija.

Kaj rešujemo danes? Odgovorimo odkrito: nič. Kar slišimo, so same fraze, s katerimi se izkušajoogniti resnice tisti, ki nas vodijo. Cisto dobro veva ti in jaz, da je resnica večkrat grenka in težka, trda in neprijetna, a kljub temu vendarle resnica. Ne ogneš se je, pa če se jo še tako bojiš. Veš, da pride na dan, ker mora biti tako boljše je čakati jo pripravljen, kakor ogibati se je. Ognil se je namreč ne boš in nekje te bo že zadel, ko boš najmanj pričakovan.

So ljudje, ki misijo, da bodo samo formo vlade dobili in rešili vse. Ti me spominjam na tiste Hrvate, ki so misili, da će pride Maček na površje, ne bo treba plačevati davkov. Domaci se med zavezniški meče demokracije na levo in desno ... Hm ... ampak demokracija govori samo s človeškim jezikom, posluša z človeškim menje, skače kakor žaro meter visoko. Njegova domačina so gosti mračnih gozdov Malajskih otokov, zlasti Filipinov. Je pa zelo redko val. Iz svojega skrivališča leže samo ponoči. Hrani se šcarči in žuželkami.

Nartoun, kakor se ta žar menuje, skače kakor žaro meter visoko. Njegova domačina so gosti mračnih gozdov Malajskih otokov, zlasti Filipinov. Je pa zelo redko val. Iz svojega skrivališča leže samo ponoči. Hrani se šcarči in žuželkami.

Nartoun, kakor se ta žar menuje, skače kakor žaro meter visoko. Njegova domačina so gosti mračnih gozdov Malajskih otokov, zlasti Filipinov. Je pa zelo redko val. Iz svojega skrivališča leže samo ponoči. Hrani se šcarči in žuželkami.

Nartoun, kakor se ta žar menuje, skače kakor žaro meter visoko. Njegova domačina so gosti mračnih gozdov Malajskih otokov, zlasti Filipinov. Je pa zelo redko val. Iz svojega skrivališča leže samo ponoči. Hrani se šcarči in žuželkami.

MLADA BREDA

POVEST

SPISAL DR. IVAN PREGELJ

(Nadaljevanje)

Kdo ve, ali je bila Anica sedaj še ona ljubeča Anica, ali pa se je v njej srca utrgalo in se oprijemalo one iste bežne slike o sreči ko Katra? Kdo ve? Morda pa je čutila nezavestno, da se zvestoba od oseb, ki smo jih prisegli, preko njihovega groba in da velja tudi za zemsko ostalino njihovo, prav tako, kakor so sveti vzori in prava dedov hvalenim potomcem.

"Da," je ponovila Anica, "hčem ostati zvesta, zvesta Petič!" — Nekaj dni zatem je povdala Katri, da misli vložiti točko in ugotoviti sodnijsko, da je Peč njena last. Katra se ji je zasmajala. Da bo z dokazi dognala, je odvrnila Anica. Naj le! je odvrnila Katra. Še

bila izgubljena sama vase, da bi bila to opazila.

Tedaj pa je začutila, baš ko je zavila čez brv in stala pred skladavnico deska, da je nekdo položil roko na njeno ramo. Stresla se je od nenavadnega in nepričakovane napada, odskočila in se ozrla.

Toda v tistem hipu je čutila, da so jo objele čez pas silne roke. Anica je kriknila, ali oni ki jo je držal, ji je položil roko na ustnice. V blaznem strahu se je izkušala Anica izviti.

V temi ni mogla razbrati napadčevega lica, ali kakor bliski je šinilo skozi glavo in je viknila:

"Tomaž, izpusti!"

"Ti!" je slišala sedaj Tomažev glas, "ali me poznaš? Anica! Nič strahu. Anica, samo to reci, da boš moja žena!"

"Nikoli!" je dejala in venomer praskala in odrivala njegove roke, s katerimi jo je držal objeto. Vonj žganja je zaudarjal iz moža. Jecal je:

"Boš, boš! "Mora biti. Katre se nič ne boj! Katra bo obračuna z menoj! Vem za njo združila, ne boj se!"

"Izpusti!"

"Moja žena boš!"

"Pomagajte, pomagajte!"

Anica je napela vse sile, da se otme groznega, podivjanega človeka. Za hip sta utihnila boča se, čuti je bilo le glasno sopenje. Nenadoma pa je začutila Anica, da so napadaleve roke odnehalo.

Tomaž je zaklel in se zgrudil skoro v istem hipu.

"Kdo je?" je vprašala Anica. Toda nihče ji ni odgovoril. V blaznem strahu je zbežala na Peč. Ah, kaj je to? Pred njo nekdo beži.

Anica je priletela na Peč; baš je zavila okoli hleva in videla, kako je Katra planila v vežo. Pri svitu luči, čije svetloba je lila na dvor, jo je spoznala.

"Ona ga je!" je dejala sama pri sebi, poiskala Anžeta in mu rekla, naj gre dol in mlinu.

"Zakaj?" je vprašal fant.

Da je izgubila ruto dol, je rekel Anica.

Fant je odšel in se vrnil z rutom. Čisto miren je bil.

"Ali si videl koga dol?" je vprašala.

"Nikogar," je dejal.

Tedaj se je Anica umirila. Toda še dolgo v noči jo je trešla groza in nekako ongavno čustvo, kakoršno čutimo, kadar nam leže gnušna golazen čez telo.

Pa tudi Katra ni spala.

Pri mizi je slonela in strmele srepe pred se; zdaj pa zdaj ji je oko zažarel v divjem ognju, in tedaj je zgrabila poperis in začela pisati. Toda ni dopisala in že je vrgla papir in pero v stran in uprla pest v mizo in v onemogli jezi mrmlala:

"Judež, Judež, trikrat Judež!"

(Dalje prihodnjic)

MALO POJASNILA

(Nadaljevanje s 1. strani)

jega predsedovanja v skupščini in prav tako ni komunističen Narodni svet z Osvobodilno vojsko. To je jasno razvidno iz Izjave, ki je bila razglašena takoj po ustanovitvi Sveta. Ampak so vražna propaganda ne miruje.

Pred kratkim je izšel neki letak, ki so ga baje izdali partizani, kar je ime članov Osvobodilne vojske in ki je bil napoljen s tistim komunizmom, s katerim plasi Berlin ves svet. Že to bilo lahko zbudilo sum. A dozidalo se je, da je bil ta letak izdan v Zagrebu v "ustaški" tiškarni, ki je popolnoma pod kontrolo Gestapa.

Z ozirom na te mahinacije je Narodni svet ponovno izdal svojo osnovno izjavo in pravi: "Voditelji našega osvobodilnega pokreta ne misijo narodu vsliti nobenega režima. Neštetočrat so izrekli, ustremio in pismeno, da bodo prepustili narodu, da sam odloči o svoji usodi.

OGLAŠAJTE V —

"ENAKOPRAVNOSTI"

100,000 STRONG!
BELGIAN CONGO SOLDIERS, VETERANS OF THE ETHIOPIAN CAMPAIGN, NOW FIGHT WITH THE UNITED NATIONS IN NORTH AFRICA!

LIGHT OF FREEDOM!
BONFIRES LIT BY BELGIAN PEASANTS GUIDE R.A.F. FLYERS ON THEIR MISSIONS TO BOMB NAZI WARPLANTS IN BELGIUM!

10 TIMES HE HEARD "LOWER RIFLES" INSTEAD OF FIRE

REFUSING TO TELL NAZIS WHAT HE KNEW ABOUT THE BELGIAN UNDERGROUND, SO THEY SHOT 61-YEAR-OLD GEORGES DECKER

V zvezi z najnovejšo fabrikačijo (namreč z omenjenim letatom) katero je razširjala nemška uradna agencija DNB, je treba vnovič poklicati v spomin skele Narodnega protifašističnega sveta in vrhovnega poveljstva Narodne osvobodilne vojske. Tam je izreceno, da je osvobodilni pokret v Jugoslaviji narodno gibanje, pri katerem sodelujejo vsi pošteni rodoljubi brez ozira na stranke, na politično mišljenje, na vero in na narodnost.

Izjava Narodnega sveta jasno kaže, da se to predstavništvo bojuje za demokracijo, ki je prizan cilj vseh Združenih narodov. Enako jasno naglaša, da bo o vseh notranjih zadavah odločeval narod sam. To seveda nekaterim gospodom v Londonu ne gre v račun, ker misijo, da so oni poklicani, diktirati narodu svojo voljo.

Izjava tudi pravi—in to je posebno važno—da bodo vsi narodi v Jugoslaviji uživali enake

pravice. To je posebno hud udarec za centraliste in za velesrbe, ki sovražijo misel na avtonomijo Slovencev in Hrvatov—in celo Macedoncev!—bolj kot fashišem. Ampak to je program, ki so ga vsi resnični demokrati v Jugoslaviji zapisali na svoj prapor in za katerega se—na temelju kongresovih sklepov—bori tudi SANS.

To je treba imeti pred očmi in se po tem ravnavati. Kdor dela težave resničnim borcem za svobodo, pomagajo hote ali nehote—sovražniku. Etbin Kristan.

WITHOUT AUTOMOBILES—
4 OUT OF EVERY 5 WAR WORKERS
WOULD HAVE TO STAY HOME!

80% OF ALL AMERICA'S WAR WORKERS RELY ON
AUTOMOBILES TO GET THEM TO THEIR PLANTS. IF THESE
CARS STOPPED RUNNING, AMERICA WOULD BE SUNK!
IT'S UP TO YOU AND TO US TO KEEP THEM RUNNING!

ONE TRIP—

1/2 MILLION GALLONS!

THAT'S THE AMOUNT OF FUEL
OIL IT TAKES FOR JUST ONE
BATTLESHIP TO MAKE A ROUND
TRIP FROM THE U.S. TO AUSTRALIA.
A VIVID EXAMPLE OF THE STAGGERING
QUANTITIES OF PETROLEUM NEEDED
TO KEEP OUR NAVY, AIR FORCES AND
MECHANIZED EQUIPMENT IN ACTION.
IT'S FORTUNATE INDEED THAT, WHEN
WAR CAME, AMERICA'S PETROLEUM
INDUSTRY WAS PREPARED!

THE BABY

THAT "GREW UP" IN ONE YEAR!

IN 1941, WHEN THE U.S. ENTERED
THE WAR, 100-OCTANE AVIATION
GASOLINE WAS AN INFANT. BUT
IN THE SHORT SPACE OF A YEAR,
IT "GREW UP." DURING 1942,

AVIATION GASOLINE PRODUCED
IN THE U.S. FROM SOHIO-MADE
COMPONENTS WAS NEARLY
50 TIMES GREATER THAN THE
PREVIOUS YEAR!

15 MILLION DOLLARS

FOR THE CORRECT ANSWER!

IT'S NO ACCIDENT THAT THIS COUNTRY
LEADS IN THE PRODUCTION OF OIL
AND IN THE QUALITY OF OIL PRODUCTS.
EACH YEAR, THE INDUSTRY SPENDS
MILLIONS OF DOLLARS IN RESEARCH
AND DEVELOPING NEW AND BETTER
PRODUCTS—ABOUT 15 MILLIONS A
YEAR IN REFINERY RESEARCH ALONE.

ALI VESTE TO?

Ogle, ki se zmeša z vodo!

Kredit gre nove vrste lubrikantom, da ameriške podmornice ne puste na površju vode oljne sledove, kadar se potope!

Usi uničimo z oljem!
Petrolejske iznajdbe so razvile nove proekte, ki varjejo naše vojake pred ušmi (prenašalkami tifusa) in drugo gočnino.

Velika vojaška zastava!
SOHIO ima oseben vzrok, da zlomi rekordne proekte. 1 izmed vsakih 4 SOHIO uslužuje več vojnih bondov.

benciev sedaj služi pri oboroženi sili.

Dve milij. globoko — za zmago nad osiščem! SOHIO vrta v osmih državah, da najde več olja. V nekaterih krajih so prišli naši vrtači dve milij. pod zemljo, da dobijo Herr Schickelgruber še več batin.

Vaš dollar še vedno da leč seže. Cena na drobno gazolinu (ne računajoč državnih in federalnih davek) je skoraj 50% nižja kot temek prve svetovne vojne, poroča vladni urad za rudnike.

Skrbita za avto ... za vašo deželo

SOHIO THE STANDARD OIL CO. (OHIO)
Serving Ohio and Uncle Sam

PUSTOLOVŠČINE
DOBREGA VOJAKA
ŠVEJKA
V SVETOVNI VOJNI
JAROSLAV HAŠEK

(Nadaljevanje)

Stotnik je pognal svojega konja za njim in, dohitevši ga, prisilil za bližja navodila. Tedaj je spoznal, da je pred njim sam povojnik brigadi. Toda pojasnil ni do bil; dedek je ponavljal le: "Ich habe doch links befohlen!" in ko je stotnik, obračajoč konja, salutiral: "Zu Befehl, Herr Oberst!" — se je stari opicar zadrl nam: "Herr Hauptmann! Merken Sie sich fumr immer: Oberst-Briga dier!"

Stotnik je pomisil nekaj o idiotstvu in odjezdil nazaj k bataljonu, kjer je dal vojakom brigadirju na klub nekoliko daljši odmor. Nihče pa se ni spomnil, da gre njih "vorhut" v starri smeri, kakor je šel zjutraj, da so brez kritja in brez oglednikov . . .

Kadet Biegler je stopal na čelu svoje male armade uren na prej, zavedajoč se, da mu je povjerjena važna naloga; spodbujal je tudi vojake, naj se podvaja, in čakal, kdaj se prikaže prvi sovražnik, da bi poslal nazaj k bataljonu poročilo, da je možno udariti nanj.

Nedaleč za kadetom je kora-

kal Švejk kot "verbinding" ob strani še enega vojaka, ki je na Švejka počakal, ker mu je samemu bilo dolgač in je pozdravil prihajajočega tovariša: "V dveh nama bo lepše in se laže ubraniva, ako naju kdo napade. Tu so, človek dragi, goždovi brez konca in kraja. Ali imaš puško nabito? Na kadeta in tovariš spreduj se ne moreva zanašati . . . kar zmerom gredo naprej in se niti ne ozrejo. No, saj tu se ne more zaiti, ko je ena sama cesta."

"Zaideš lahko povsod, celo v Pragi," je dejal Švejk modro in korakal dalje. In lepo sta se pogovarjala dalje, ko je nenadoma opozoril Švejka: "Ali, glej, tako se mi zdi, da ni gre nihče pred nama in nihče za nama."

Bila je resnica; kadet je pomapi krenil na desno, a bataljon, kakor vemo, tudi drugam. Švejkovemu tovarišu je padlo srce v hlače in dejal je:

"Zablodila sva! Pogji, vrniha se k kanonirjem na loki; zdaj bo že polgne in lahko da imajo akorat menažo."

Švejk je soglašal: "Sama se vojskovati ne moreva in je res

najbolje, da sè kam prisloniva," in odšla sta nazaj.

Poveljnik polbaterije je bil mlad nadporočnik, na srečo Čeh; ko mu je Švejk poročil, da sta "verbinding" 6. bataljona 91. polka in da sta izgubila špičo, vorhut in bataljon, se je zakrohotal:

"Le čakata, to plačata drago! Saj vaju ustrelle, fanta!"

"Pokorno javljam, gospod obrljajnant, da se nisva hotela izgubiti in nikakor nisva namevala oslabiti armado za dve puški. Pokorno prosim, da naju sprejmete k vaši bateriji na meja, kruh in fasungo; lenunge od vas nočeva, ker že spet najdeva svoj bataljon in nama jo narednik Vanek izplača."

"Kamerada," se je zasmehjal nadporočnik poštenim besedaim Švejkovim, "jaz vaju ne morem vzeti k bateriji; čemu mi neki bosta? Nekaj menaže pa naj vama kuharji le dajo in kruha tudi dobita. Abrrten in srečno pot!"

In res sta se najedla, Čeh kamonir pa jima je prinesel še hlebek kruha in dva zavojčka tobaka. Gimjen se je zahvalil Švejk dobremu rojaku in pravkar sta jemala nahrbnnika zopet na rame, ko je prišel nadporočnik in se začudil: "Kaj deka, vidva sta še tu? Glejta, da izginata!" A podal je Švejku še pest cigaret.

"Do smrti, gospod obrljajnant, ne pozabim vaše dobrote. Pokorno javljam, da zdaj greva!"

In vzela sta spet puški na rame in odkorakala zopet na

cesto, ki sta jo prehodila danes že dvakrat. Dolgo sta hodili izgubljeni ovcii avstrijske armade ter se pomenkovala, naj li gresta na levo ali na desno ali kar naravnost; nikogar nista srečala, niti jezdeca, niti voza, a bilo jima je čim dalje bolj čudno, da je kraj tako zapuščen. Kamerad je začel jazkati, ali nista morda že za rusko fronto, Švejk pa se je razburil:

"No, pa če sva! Naskočiva jih od zadaj! — No, nič se ne kisaj, če sva zablodila; saj nisva otroka, da bi se izgubila."

Kamerad pa je začel nenašma teči in kričati: "Pri moji duši, polje in tamle vas! In tamle — tamle je nekdo!"

In res je bil: kadet Biegler. Vprašal ju je: "Ali sta našla logarske hiši? In sta dobila kaj zame? Saj sta šla z menoj kot špicu?"

"Midva ne, pokorno javljam, gospod kadet," je poročil Švejk. "Ali ste tu sami? Midva pa nisva videla nobene logarske hiše niti kameradov. Za nama ni nikogar, bataljon smo čisto izgubili in nihče ne ve za nas. Zdaj se moramo vojskovati pač sami. A nič si ne delajte iz tega; bo že kako: mnogo ljudi se vojskuje na lastno pest."

Kadet je žalostno povesil glavo in žalostno vzduhnil: "Ali lačen sem in trebuh me boli! Napil sem se vode in potreba mi je kaj toplega. Morda pa vendar še pridejo iz logarske hiše."

"Ne pridejo, gospod kadet," je odgovoril Švejk odločno. "Izgubili so se kakor mi. Do večera ni večdaleč, in sami si moramo kaj poiskati. Naših ne najdemo danes več; k sreči, gospod kadet, da ste oficir in imate mapo. Jutri pogledate, kje bi mogel biti naš bataljon in udarimo jo naravnost k njemu. Zdaj pa, mislim, pojdimo v tistole vas na večerjo in spat."

"Pojdite kamor hočete!" je začel kadet in objemal svoj trebuh z rokami. "Ježešmarja, kako me boli! Z menoj je menda že konec. Ali jaz ne sprejemam, Švejk, nobene odgovornosti, kajti v omi vasi so lahko Rusi."

"Ako niso tam, je dobro; če pa so tam, jo ubremo," je začel Živožiral Švejk. "Vi ste, gospod kadet, bolan oficir, pošten vojak pa svojega predpostavljenega ne sme zapustiti. Komando prevzemam jaz kot najstarejši. Direkcion tamle vas. Marširen marš!"

Kadeta, ki se je zviral in stikal, je prijal vsak z ene strani pod pazdu in po globoki vozni cesti so krenili k vasi. Biegler je umirl od strahu, da padejo Rusom naravnost v roke, a Švejk je ostal miren:

"Veste, gospod kadet, bo kakor bo; brez volje božje niti lasne pade z glave. Neki vojak z bojišča je pravil, kako so šli lani na Ruse in je šel z njimi feldpater; oni so rastali v gozd, a gospod feldpater je začel južinati. Imel je ogrsko salamo, trdo kuhana jajca in črno vino. Nenadoma so se Rusi prikazali z gozdu in so začeli posiljati šrapnele in granate. Vse je bežalo, feldpater pa je sedel

cb parobku, ki si ga je pogrnil s prtičem in se ni dal motiti; celo na vojake je kričal: 'Nikar bežite kakor plašne kure! Povsod ste v božjih rokah in brez vzroka ne pusti Bog nikomur storiti nič hudega. Kar pa Bog stori, dobro stori.' A nedenkrat je tam prasnila granata, prav poslednja, in ko se je razletel dim, je bila na parobku na belem prtiču flaška vina, šest jajec in ogrska salama narezana na kolesca. Zadetek je bil, gospod kadet, tako imeniten, da od feldpatra niso našli niti gumbe, a južini se ni zgodilo čisto nič. Na svetu je že tako urejeno, da vsakogar sreča ravno to, kar mu pride naproti. Ako nam je določeno, da naj bomo zajeti, tak bomo zajeti; vse pojde po božji volji. In potem pravijo, da Rusi . . ."

"Švejk," ga je prekinil kadet, "tu ne gre le zajete, nego Rusi ujetnike tudi mučijo. Izlikajo jim oči, odrezavajo nos in ušeja . . . Rusi so ljudi žrtev, barbare!"

Švejk je brezupno zamahnil z roko: "No, marsikaj se pripoveduje, kar se ne dela več; to so delali v turških vojskah ali ko so naši zasedali Hercegovino. Za starib časov pa je bilo mučenje ljudi raznovrstno, ker so imeli izvrstne instrumente za to. Kadet pridete v Prago, pojdi se sijih pogledati v mestni muzej! Imeli so za ljudi škripe, raztezali so jih na lesivi, pribijali so jih za jezik, lomili so jim kosti, a ljudje so vse to radi prenašali, samo če so dobili vnaprej poslednje sv. olje, in mučili so ljudi radi, ker je bilo na to večjo čast in slavo božjo. Take mu krivovercu ali čaravnici so razmečkali kosti v telesu, mu zabilo žeble, za nohte ali jih stiskali kakor tlačenko. In vsak instrument, s katerim so to delali, je imel svoje posebno ime po svoji svrhi; n pr. za mečkanje nog goljenica sv. Jožefa, za izbijanje zob dlesno Matere božje, za lomljenje kosti rebra sv. Petra . . . Tako je tak krivoverec ali zločinec vedel že vnaprej, s čim ga mislijo prijetno pozabavati, in kadar je višji inkvizitor naročil, naj prinesejo bat sv. Valentina, je bilo gotovo."

"Kadet, je žalostno povesil glavo in žalostno vzduhnil: "Ali lačen sem in trebuh me boli! Napil sem se vode in potreba mi je kaj toplega. Morda pa vendar še pridejo iz logarske hiše." "Ne pridejo, gospod kadet," je odgovoril Švejk odločno. "Izgubili so se kakor mi. Do večera ni večdaleč, in sami si moramo kaj poiskati. Naših ne najdemo danes več; k sreči, gospod kadet, da ste oficir in imate mapo. Jutri pogledate, kje bi mogel biti naš bataljon in udarimo jo naravnost k njemu. Zdaj pa, mislim, pojdimo v tistole vas na večerjo in spat."

"Pojdite kamor hočete!" je začel kadet in objemal svoj trebuh z rokami. "Ježešmarja, kako me boli! Z menoj je menda že konec. Ali jaz ne sprejemam, Švejk, nobene odgovornosti, kajti v omi vasi so lahko Rusi."

"Ako niso tam, je dobro; če pa so tam, jo ubremo," je začel Živožiral Švejk. "Vi ste, gospod kadet, bolan oficir, pošten vojak pa svojega predpostavljenega ne sme zapustiti. Komando prevzemam jaz kot najstarejši. Direkcion tamle vas. Marširen marš!"

Kadeta, ki se je zviral in stikal, je prijal vsak z ene strani pod pazdu in po globoki vozni cesti so krenili k vasi. Biegler je umirl od strahu, da padejo Rusom naravnost v roke, a Švejk je ostal miren:

"Veste, gospod kadet, bo kakor bo; brez volje božje niti lasne pade z glave. Neki vojak z bojišča je pravil, kako so šli lani na Ruse in je šel z njimi feldpater; oni so rastali v gozd, a gospod feldpater je začel južinati. Imel je ogrsko salamo, trdo kuhana jajca in črno vino. Nenadoma so se Rusi prikazali z gozdu in so začeli posiljati šrapnele in granate. Vse je bežalo, feldpater pa je sedel

za parobku, ki si ga je pogrnil s prtičem in se ni dal motiti; celo na vojake je kričal: 'Nikar bežite kakor plašne kure! Povsod ste v božjih rokah in brez vzroka ne pusti Bog nikomur storiti nič hudega. Kar pa Bog stori, dobro stori.'

"Mo, da bodo delali iz njega postne jetrnice. Tega vsega pa Rusi nimajo, in nič se nam ne more zgoditi; ko je nož nabrušen, le 'smek!' in uho je že brez bolečine proč. Ako ljudje vdruže bolečine in ostanejo mirni, so iz njih svetniki.

(Dalje prihodnjie)

Za delavce

MOŠKE IN ŽENSKE
se potrebuje za
splošna tovarniška
dela

6 dni v tednu

48 ur dela na teden

Plača za ZACETEK

Moški 77½ na uro

Ženske 62½ na uro

Morate imeti izkazilo državljanstva in prestati zdravniško preiskavo.

Zglasite se na
EMPLOYMENT OFFICE
1256 W. 74 St.

National Carbon
Co., Inc.

ŽENSKE
MOŠKI

za
važno industrijo

Splošna tovarniška dela

šihti se menjajo; nič ob nedeljah.

Plača od ure

Arcrods Corp
4437 E. 49 MI-8790
Južno od Harvard Ave.

Zglasite v delovnik

10. dop. do 5. pop.

Arc Welders
Inšpektorji
Pomočniki

Punch Press opera-

torji

Stock Handlers

Doba plača, obilo
"overtime"

Doba povojna prilika

Geometric
Stamping Co.
1111 E. 200 St.

TOVARNIŠKO DELO
100% obrambna tovarna
Izkrušnja ni potrebna

Plača na uro, poleg "overtime"

Zahteva se "Availability
Statement"

The Draper Mfg. Co.
E. 91 St. in Crane
1 blok južno od Union Ave.

Močne ženske
razkladanje blaga
Voznice Clark trukov

v tovarni — za
SPLOŠNO DELO V
CAFETERIA

Doba plača od ure

CLEVELAND
TRACTOR CO.
19300 Euclid Ave.

Oblažajte v
Enakopravnost

MI DAJEMO IN IZMENJAVA EAGLE ZNAMKE

THE MAY CO.'S PRITLIČJE

Za zaposlene žene in dekleta!

Krasne nove mode v

Zimskih
suknjah

16.94

To so idealne športne sukne za nošo za vsako priliko! Nosite jih za delo, v uradu in šolo, za vojno delo ali za aktivnosti tekom dneva. So udobne za nošo . . . so izborna ukropicne . . . in zelo trpežno izdelane. Vse nove barve . . . vsi novi 1943-44 stilji! Mere 12 do 18 za dekleta in žene.

The May Co. pritličje

Babushkas

v živih pisanih barvah

59¢

Neregularne, običajno boljše vrste, po višji cen! Nove, žive pisane barve na svetlini in temnih ozadjih. Veliki kvadratni vzorec, ki nap